

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2020-02-28

Närvarande: F.d. justitieråden Gustaf Sandström och Karin Almgren samt justitierådet Stefan Johansson

Ett effektivare informationsutbyte mellan polis och socialtjänst vid samverkan mot terrorism

Enligt en lagrådsremiss den 20 februari 2020 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453),
2. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Charlotta Björk.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen

10 kap. 18 b §

Förslaget innebär att det införs en sekretessbrytande bestämmelse som gör det möjligt för socialtjänsten att, i syfte att förebygga terroristbrottslighet, till Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen lämna ut sekretessbelagda uppgifter som rör en enskild.

Det principiellt nya med den föreslagna bestämmelsen är att den omfattar även personer som har fyllt 21 år och gentemot vilka socialtjänsten i princip endast kan vidta insatser som bygger på frivillighet.

Förslaget aktualiserar en känslig och svår avvägning mellan motstående intressen. I den ena vågskålen ligger samhällets intresse av att skydda sig mot terroristbrottslighet. En möjlighet att lämna ut uppgifter i skedet innan någon brottslig handling har begåtts kan öka möjligheterna att förebygga och förhindra terroristbrottslighet, bl.a. genom att identifiera och sätta in åtgärder mot radikaliseringsprocesser. I den andra vågskålen ligger intresset av den enskildes integritet och av att han eller hon med förtroende ska kunna vända sig till socialtjänsten. Om socialtjänsten uppfattas som polisens förlängda arm kan det finnas en risk för att den enskilde blir mindre benägen att kontakta och lämna uppgifter till socialnämnden, vilket i förlängningen kan leda till minskad kunskap om just de personer som riskerar att begå terroristbrottslighet.

Det finns inget givet svar på vad som är den rätta avvägningen mellan dessa motstående intressen. För att en sekretessbrytande bestämmelse ska kunna godtas krävs emellertid att tillämpnings-

området begränsas till vad som är nödvändigt och att bestämmelsen utformas så att risken för godtyckliga bedömningar minimeras.

Den föreslagna bestämmelsen har begränsats till situationer där det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att den enskilde kommer att begå närmare angivna brott enligt terroristbrottslagen, lagen om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall samt lagen om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet. Tillämpningsområdet får därför anses vara tillräckligt väl avgränsat.

Förutsättningarna för uppgiftslämnande har utformats med 10 kap. 18 a § som förebild. Enligt den bestämmelsen kan socialtjänsten bryta sekretessen och lämna ut uppgifter när det gäller en person som inte har fyllt 21 år, om det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att den unge kommer att utöva brottslig verksamhet. Riskrequisitet i den föreslagna bestämmelsen är utformat på ett liknande sätt och innebär att riskbedömningen måste grundas på konkreta omständigheter. Vidare har socialtjänsten erfarenhet av att tillämpa detta och i stor utsträckning också de övriga requisit som finns i punkterna 2 och 3 i den föreslagna bestämmelsen.

Mot denna bakgrund finner Lagrådet att förslaget kan godtas.

10 kap. 22 a § och 35 kap. 10 c §

I paragraferna hänvisas, liksom i 10 kap. 18 b §, till tre särskilda lagar i en punktlista. Utformningen skiljer sig emellertid åt på så sätt att i 10 kap. 22 a § och 35 kap. 10 c § anges ordet *enligt* i varje enskild punkt och inte, såsom i 10 kap. 18 b §, endast i inledningen.

Paragraferna bör ha en enhetlig utformning och Lagrådet anser att det är den teknik som valts i 10 kap. 18 b § som bör användas.

Förslaget till lag om ändring i socialtjänstlagen

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.